

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-614

30.8.2023

If Skadeforsikring NUF

Bygning - innbo (kombinert)

Sau i fritidsbolig – plutselig? – innbrudd?

Fire sauer kom seg inn i sikredes fritidsbolig og ble stengt inne i boligen. Fritidsboligen ble påført skader blant annet som følge av at kadavrene bli liggende i flere uker/måneder. Foretaket avslo å dekke skadene og mente at skadene ikke hadde oppstått plutselig. Foretaket var av den oppfatning at sauene hadde presset opp ytterdøren, og at låsmekanismen hadde gitt etter grunnet svak konstruksjon. Sikrede var av den oppfatning at noen hadde brutt seg inn i fritidsboligen. Skadene etter sauene var derfor en påregnelig følgeskade etter innbruddet og måtte anses som plutselig. Nemnda kom til at det var mer sannsynlig at døren var blitt åpnet av sauer, enn at det hadde skjedd et innbrudd. Nemnda kom videre til at sikrede ikke hadde dokumentert at de innvendige skadene på fritidsboligen hadde oppstått plutselig. Når det gjaldt skadene på låsmekanismen, kom nemnda til at utbedringen av skadene, ikke ville overstige egenandelen.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for skader på fritidsbolig.

Sikredes forsikring har blant annet følgende dekninger:

4.5 Tyveri (jf. Strl. § 321) og skadeverk (jf. Strl. § 351) på forsikringsstedet

...

4.6 Andre plutselige og uforutsette skader enn de som er omhandlet av punktene over

Unntatt er:

...

- Skade som skyldes setninger, latente spenninger i bygningen, jordtrykk, utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, materialfeil, rust, korrosjon, annen tæring, svak eller feilaktig konstruksjon.

...

Sikredes datter kontaktet foretaket per telefon 5.9.22 og meldte skade på sikredes fritidsbolig. Foretaket har gjort følgende loggføring fra samtalen:

Hun har nettopp vært på hytten og der ble det oppdaget skade. Sist hun var der var i april. Sau med lam har klart å bryte seg inn døren på hytta som var låst. Synet som møtte datteren var forråtnelse av sau og lam, skader på gulv, vegger og en forferdelig lukt, samt larver. Hun fant ut hvem som eide sauene og kontaktet bonde som kom og fjernet dem. Datter har dokumentert alt med bilder. Hytten er inngjerdet, men de har allikevel klart å komme seg under.

Foretaket rekvirerte T. AS til å takser skaden. Av skaderapport datert 20.9.22 fremgikk følgende om skadeårsaken:

Ved ankomst til hytta oppdaget forsikringstakers datter at ytterdøra sto delvis åpen hvorpå det ble funnet kadaver av sau inne i hytta.

Fire sauer har tatt seg inn i hytta via ytterdøren. Denne har deretter lukket seg slik at de ikke har kommet seg ut og sauene har således sultet og tørstet i hjel.

Mest sannsynlig har sauene lagt seg inntil døren noe som har ført til press på døren slik at dørlåsen har åpnet seg.

Den delen av dørlås som er plassert på dørkarm var ved befaring veldig løs, dette skyldes at treverket i karm over tid har tørket noe som gjør hullene romslige. Dette medfører at døren lett kan åpnes ved påtrykk utenfra.

Dørlås er av eldre dato og ikke FG godkjent, men er en normal utførelse for dører på slike bygninger.

...

Skadeomfanget ble videre beskrevet slik:

- Skade på alle flater i yttergang.
- Luktskader av varierende grad i resterende del av hytte.

Det må påregnes at det kan dukke frem skjult skade ved riving/dem/utbedring som ikke er medtatt i denne rapport. ...

Foretaket besluttet 26.9.22 å avslå erstatning under henvisning til unntak for skade som skyldes svak eller feilaktig konstruksjon. Foretaket viste til at en ytterdør normalt skal tåle noe lettere trykk/støt utenfra uten at døren skal åpne seg, og at årsaken til at sauene kom inn i fritidsboligen var svak eller feilaktig konstruksjon. Videre viste foretaket til at skadene uansett ikke var plutselig. Bygningsskadene hadde oppstått som følge av at kadaver hadde ligget inne i fritidsboligen over tid, sannsynligvis mange uker/måneder.

Sikrede klaget på avslaget og viste blant annet til at døren var låst forsvarlig, og at det var en unormal påvirkning som hadde ført til at døren hadde åpnet seg. Døren var i tillegg stengt med en kastekrok. Foretaket opprettholdt sitt standpunkt etter en ny vurdering av foretakets kundeombud 15.12.22.

Sikrede krever erstatning for skadene fritidsboligen er påført.

Døren har sannsynligvis blitt brutt opp, og sikredes forsikring dekker tyveri og skadeverk. Døren var låst, og kastekrok var på da sikredes datter sist forlot hytta. Det er helt usannsynlig at en sau har klart å hekte av kastekroken, da denne er festet høyt oppe på døren. Det var heller ingen skader på kastekroken.

Den aktuelle låsen er vanlig for eldre hytter og har ikke tidligere vært noe problem. Det må antas at låsen var løs på grunn av skaden ved takstmannens befaring.

Skadene har skjedd "plutselig og uforutsett". Formuleringen i vilkårene er tatt inn fordi det ikke er ment at foretaket skal dekke skader som oppstår over tid, for eksempel på grunn av manglende vedlikehold.

Uansett om døren har blitt brutt opp ved skadeverk eller av sau, må skaden anses som plutselig. Den påregnelige følgeskaden ved at sau har tatt seg inn i hytta, må også anses som plutselig. Det vises i den forbindelse til FinKN 2015-143.

Forsikringsforetaket avviser ansvar for skadene.

Skaden på inngangsdøren/låsemekanismen skyldes elde/slitasje/tæring i innfestningshull/karm, og er derfor unntatt forsikringsdekningen.

De innvendige skadene i hytta skyldes forråtnelsesprosessen av sauene. Nedbrytning av kadavrene påfører gradvis en fukt- og luktskade. Skadene har derfor utviklet seg utover én dag og kan ikke anses som "plutselig", jf. blant annet FinKN 2019-053 og 2021-417.

Sikrede har ikke sannsynliggjort at noen har brutt seg inn i hytta. Det er ingen tegn til tyveri eller skadeverk inne i hytta, og det fremstår lite sannsynlig at noen skal ha brutt opp døren. Takstrapporten gir etter foretakets oppfatning den mest sannsynlige forklaringen på hvordan døren har gitt etter.

Selv om skaden på døren skulle ha vært forårsaket ved skadeverk, vil uansett ikke de skadene som påføres av sauene anses som en del av skadeverket. Forsikringen dekker i alle tilfeller kun selve skadeverket, og ikke skader som følge av skadeverket.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for skader på fritidsbolig.

Nemnda slutter seg her til sekretariatets vurdering:

Sikrede har bevisbyrden for at det foreligger et forsikringstilfelle, jf. blant annet Høyesteretts avgjørelse inntatt i **Rt. 2002 s. 1517**. Dette innebærer at det er sikrede som må sannsynliggjøre at det har oppstått en skade som foretaket i henhold til vilkårene svarer for, og som må dokumentere skadens omfang.

Sikredes forsikring dekker ifølge pkt. 4.5 tyveri og skadeverk på forsikringsstedet. Videre fremgår det av punkt 4.6 at forsikringen omfatter:

Andre plutselige og uforutsette skader enn de som er omhandlet av punktene over.

Finansklagenemnda besitter ikke byggteknisk kompetanse, og sekretariatet kan derfor ikke på selvstendig grunnlag ta stilling til eksempelvis skadeårsak, skadeomfang eller utbedringsmetoder. Finansklagenemnda innhenter ikke egne sakkyndige vurderinger, avholder befaringer, avhør av partene e.l. Vår behandling er utelukkende skriftlig og er begrenset til den dokumentasjon partene har fremlagt.

I nåværende sak har foretaket fremlagt skaderapport datert 20.9.22. Ut ifra beskrivelsen av skadeomfanget i skaderapporten er det noe uklart for sekretariatet hvorvidt det faktisk er skade på selve låsemekanismen, eller på inngangsdøren som følge av at den ble brutt/dyttet opp. Det synes imidlertid ikke å være bestridt av partene at det er skader på låsemekanismen, og sekretariatet legger derfor dette til grunn.

Sikrede anfører at døren er brutt opp, og at dette må dekkes under pkt. 4.5 som "skadeverk".

Det er ikke fremlagt dokumentasjon som tilsier at det er stjålet ting fra fritidsboligen, eller at fritidsboligen ellers er påført skader som kan betegnes som skadeverk. Sekretariatet antar at det vil være mulig at en kastekrok åpnes dersom det legges press på døren. Slik saken er opplyst for sekretariatet fremstår det mer sannsynlig at døren har blitt åpnet av sau, enn at det har skjedd et innbrudd.

Sikredes forsikring dekker "plutselige og uforutsette skader". Begrepet "plutselig" er ikke nærmere definert i forsikringsavtalen. Langvarig nemndspraksis har lagt til grunn at skader som utvikler seg gjennom én dag eller 12–13 timer er "plutselig", jf. eksempelvis **FinKN 2021-627**.

Foretaket synes å akseptere at skaden på låsemekanismen har oppstått plutselig. Foretaket har imidlertid anført at skaden er unntatt under henvisning til følgende unntak:

Skade som skyldes setninger, latente spenninger i bygningen, jordtrykk, utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, materialfeil, rust, korrosjon, annen tæring, svak eller feilaktig konstruksjon.

Det er noe uklart for sekretariatet hvilken del av unntaket foretaket mener kommer til anvendelse. Foretaket synes å begrunne avslaget med unntaket for svak eller feilaktig konstruksjon.

Sekretariatet bemerker at det i nemndspraksis er lagt til grunn at formuleringen "feil eller svakhet ved konstruksjonen" er tolket slik at *"... byggets konstruksjon må vurderes i forhold til de byggeforskrifter som gjaldt på det tidspunktet bygget ble reist, slik at feil eller svakhet ved konstruksjonen forutsetter at konstruksjonen er svakere enn kravene på byggetidspunktet tilsa"*, jf. **FinKN 2021-1237** med videre henvisninger.

I skaderapporten fremgår det at dørlåsen er av eldre dato, *"... men er en normal utførelse for dører på slike bygninger"*. Selv om det kan stilles spørsmål ved om en dørlås er å anse som en konstruksjon, kan sekretariatet i alle tilfeller ikke se at foretaket har sannsynliggjort at dørlåsen var svakere enn de kravene på som ble stilt på byggetidspunktet.

I klagesvaret til Finansklagenemnda synes foretaket å henvise til unntaket for "annen tæring". Begrepet "tæring" er ikke nærmere definert i forsikringsavtalen. Sekretariatet antar at en naturlig språklig forståelse av begrepet vil være noe som gradvis oppløses, forsvinner ved forvitring e.l. Takstmannen har beskrevet at treverket i dørkarmen over tid har tørket noe som gjør at festehullene har blitt romslig, og dermed kan døren lett åpnes ved påtrykk utenfra. Etter sekretariatets oppfatning kan dette neppe anses som tæring.

Foretaket har bevisbyrden for at et unntak kommer til anvendelse, og sekretariatet kan ikke se at bevisbyrden er oppfylt i dette tilfellet.

Slik saken er opplyst for sekretariatet kan vi imidlertid ikke se at det er dokumentert at utbedring av skaden på låsemekanismen vil overstige egenandelen på kr 6 000.

Spørsmålet blir så om sikrede har krav på erstatning for skadene fritidsboligen er påført innvendig.

Sekretariatet har oppfattet det slik at sauene kun kom inn i fritidsboligens yttergang, og at det har oppstått skade på alle overflatene i yttergangen. I tillegg forstår vi det slik at det har oppstått luktskader i varierende grad i resterende del av fritidsboligen.

Det er noe uklart for sekretariatet hvorvidt luktskaden i den resterende delen av fritidsboligen nødvendigvis gjør ytterligere utbedring, eller om lukten vil forsvinne ved at man utbedrer skadene i yttergangen. For det tilfellet luktskaden nødvendigvis inngrep i bygningskonstruksjonen, bemerker vi at lukt i et slikt tilfelle vil være å anse som en skade. Vi viser i den forbindelse til **FinKN 2021-627** hvor nemnda uttalte at:

Lukt er i seg selv ikke en skade, men hvis lukten setter seg i bygningsmaterialer som må fjernes eller medfører at man må ødelegge bygningen for å fjerne døde dyr, utgjør dette en skade, jf. FinKN 2012-338. Spørsmålet blir da om skaden har oppstått plutselig. Formuleringen "plutselig" tilsier at skaden må oppstå raskt i motsetning til over tid. I nemndspraksis er det lagt til grunn at skader som utvikler seg gjennom éndag, må regnes som "plutselig", men ikke skader som oppstår/utvikler seg over en lengre periode, jf. blant annet FinKN 2016-218 og 2017-375.

Det fremgår av rapporten av 22.1.20 at luktskaden har "utviklet seg innen en periode på ca. en uke". Videre opplyses det at kadaver begynner å lukte etter ca. to dager, og at lukten gradvis tar seg opp i forråtnelsesprosessen. Rapporten tilsier derfor at skaden ikke har oppstått "plutselig". Sikrede har ikke fremlagt alternativ dokumentasjon som tilsier at luktskaden har oppstått plutselig. Luktskaden er følgelig ikke omfattet av forsikringen.

Skaderapporten beskriver ikke nærmere hvordan luktskaden har utviklet seg, men takstmannen vurderer det slik at sauene har ligget inne i fritidsboligen i minst 1,5 måneder. Sekretariatet legger derfor til grunn at luktskaden har utviklet seg utover én dag, og at denne delen av skaden ikke kan anses som plutselig. Dersom det er nødvendig å gjøre inngrep i bygningskonstruksjonen for å fjerne lukten i den øvrige delen av fritidsboligen, kan vi derfor ikke se at dette er dekningsmessig under forsikring.

Ut ifra den fremlagte skaderapporten oppfatter sekretariatet det slik at skadene i yttergangen synes å bestå av ulike former for fuktmerker på de fleste overflatene. Sekretariatet antar at selve tilstedeværelsen av sau i fritidsboligen ikke er å anse som en skade. Vi viser igjen til nemndas vurdering i **FinKN 2021-627**:

Sikrede viser til at forsikringstilfellet her er tilstedeværelsen av rotter, og at dette skjedde plutselig. Forsikringstilfellet er angitt som "skade", som er en negativ fysisk innvirkning på en gjenstand. Tilstedeværelse av rotter utgjør i seg selv ikke noen skade på bygning eller innbo. Tilstedeværelse av rotter er en skadeårsak, som dekkes fordi forsikringen omfatter skade voldt av "dyr", men utgjør i seg selv ikke et forsikringstilfelle. Dette må gjelde også om rotten dør. Skade voldt av en død rotte oppstår når lukt trer inn i bygningsmateriale, jf. ovenfor. Frem til dette tidspunktet har rotten ikke ført til noen negativ fysisk innvirkning på den forsikrede bygningen.

Det er ikke nærmere beskrevet i skaderapporten hvordan skadene på overflatene har utviklet seg. Sekretariatet kan ikke utelukke at i det minste deler av skaden har utviklet seg raskt, og muligens i løpet av én dag. Uten en sakkyndig vurdering som sier noe nærmere om dette, har imidlertid ikke sekretariatet grunnlag for å si noe konkret om hvilken del av skaden som eventuelt har oppstått plutselig. Vi minner om at det er sikrede som har bevisbyrden for at skaden er dekningsmessig, herunder skadens omfang. Slik saken er opplyst for sekretariatet finner vi ikke tilstrekkelig holdepunkter for å kunne rette innsigelser mot foretakets avgjørelse i saken. Klagen kan derfor ikke føre frem.

Sikrede har i ettertid med henvisning til FinKN 2019-1006 anført at skaden skjedde plutselig, og at det var skadeomfanget som utviklet seg over tid. Nemnda er enig i at kravet om "plutselig skade" kan være vanskelig, men formuleringen er akseptert i langvarig nemndspraksis slik som presisert i sekretariatets avgjørelse. Nemnda peker for øvrig på at luktskader er en type skade hvor det er vanskelig å angi nøyaktig tidspunkt for når den fysiske forringelsen av bygningsmaterialet e.l. starter og derfor er en skade som typisk utvikler seg over tid.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).